

La mort: germana o enemiga?

Teresa Forcades i Vila

‘Germana mort’, l’anomenava St. Francesc. Però sant Pau a la primera carta als Corintis l’anomena ‘enemiga’: *‘El darrer enemic destituït serà la mort’* (1 Cor 15, 26).

Hi ha moltes tradicions espirituals i filosòfiques que consideren que acceptar amb serenitat la mort com un fet natural i inevitable és condició *sine qua non* de la saviesa i que la rebel·lia contra ella és signe d’imperfeció. A la facultat de teologia de Harvard hi havia estudiants de totes les religions i un dia uns companys budistes em van dir que hi havia una cosa que no entenien de Jesús: *Com és que Jesús es lamenta i sua sang a Getsemani? De què té por?* L’angoixa de Jesús els semblava inconcebible en algú de qui els cristians afirmem no només que ha assolit la il·luminació i que és savi, sinó que és la mateixa Llum i la mateixa Saviesa.

Que la mort faci suar sang d’angoixa, faci plorar i aclapari no és per al cristià cap signe d’imperfeció. Tampoc no ho és viure-la amb serenitat o fins i tot desitjar-la. Per al cristià el que importa és una altra cosa i només Déu pot jutjar en quin grau posem cadascú de nosaltres aquesta altra cosa, que és l’amor: per amor, podem plorar com Jesús fins a suar sang no només la pròpia mort o la mort d’algú a qui estimem, sinó la mort de persones desconegudes o fins i tot el fet mateix de la mort, que la mort existeixi i que existeixi el dolor associat a ella.

La serenitat cristiana davant la mort no té res a veure amb l’acceptació d’un suposat cicle natural de la vida que inclou la mort. Vida i mort no són dues cares de la mateixa moneda. Vida i mort, per al cristià, no tenen directament res a veure l’una amb l’altra. La vida és sempre do de Déu i com a tal un miracle, un acte d’amor. Al paradís no hi ha cap arbre de la mort i l’arbre de la vida no s’anomena ‘arbre de la vida i de la mort’. S’anomena ‘arbre de la vida’ i prou. La mort, sigui en el seu vessant biològic o en el seu vessant espiritual, no forma part del pla primigeni de Déu sobre la Creació.

Aquest és un factor decisiu en la visió cristiana del món: al món passen coses que no són fruit de la voluntat de Déu. La mort és una d’elles. El dolor una altra. Aquestes coses passen perquè ho ha volgut la voluntat humana, no pas la de Déu (1 Cor 15, 21).

La resurrecció no té res a veure amb la reencarnació, que normalment es concep com una dissolució de la identitat físico-psíquica que no impedeix sinó que fa possible la continuïtat i el progrés de la realitat espiritual, en major o menor grau segons hagin estat els mèrits acumulats en la vida o les vides precedents. La resurrecció no pressuposa la continuïtat sinó la discontinuïtat de la realitat espiritual. Morim de veritat i no tornem a la vida per mèrits propis sinó per un acte d’amor per part de Déu en relació al qual, a diferència del que ocorre amb el naixement en el temps i l’espai de la història, cal que donem el nostre consentiment explícit. Si diem *sí* no tornem a nèixer a la vida tal com la coneixem sinó a la vida segons el pla primigeni de Déu: sense dolor, sense mort. Però, atenció: *‘El qui no estima es queda en la mort’* (1 Jo 3, 14).